ISSN 1831-0583

Sprawozdanie roczne

2011

Streszczenie

Europejski Inspektor
Ochrony Danych

Sprawozdanie roczne

2011

Streszczenie

Europe Direct to serwis, który pomoże Państwu znaleźć odpowiedzi na pytania dotyczące Unii Europejskiej.

Numer bezpłatnej infolinii (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Niektórzy operatorzy telefonii komórkowej nie udostępniają połączeń z numerami 00 800 lub pobierają za nie opłaty.

Wiele informacji o Unii Europejskiej można znaleźć w portalu Europa (http://europa.eu).

Dane katalogowe znajdują się na końcu niniejszej publikacji.

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej, 2012

ISBN 978-92-95076-53-2
doi:10.2804/42538

WPROWADZENIE

Niniejszy dokument stanowi streszczenie sprawozdania Europejskiego Inspektora Ochrony Danych (EIOD) za rok 2011. Sprawozdanie to obejmuje rok 2011 jako siódmy pełny rok działalności EIOD w charakterze nowego, niezależnego organu nadzoru mającego za zadanie zapewnienie poszanowania przez instytucje i organy UE podstawowych praw i wolności osób fizycznych, a w szczególności ich prywatności, w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych. Opisuje ono również trzeci rok wspólnej pięcioletniej kadencji inspektora Petera Hustinxa i zastępcy inspektora Giovanniego Buttarellego.

Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001[1] („rozporządzeniem") do głównych zadań EIOD należą:

- monitorowanie oraz zapewnienie przestrzegania przez instytucje i organy UE przepisów rozporządzenia podczas przetwarzania danych osobowych (**nadzór**);
- doradzanie instytucjom i organom wspólnotowym we wszystkich sprawach związanych z przetwarzaniem danych osobowych. Obejmuje to konsultacje w sprawie wniosków ustawodawczych oraz monitorowanie nowych wydarzeń, które mają wpływ na ochronę danych osobowych (**konsultacje**);
- współpraca z krajowymi instytucjami oraz organami nadzorczymi w ramach dawnego „trzeciego filaru" UE w celu poprawy spójności ochrony danych osobowych (**współpraca**).

W 2011 r. EIOD ustalił nowe wskaźniki odniesienia w różnych obszarach działalności. W zakresie nadzoru nad instytucjami i organami UE podczas przetwarzania przez nie danych osobowych EIOD współdziałał z większą liczbą inspektorów ochrony danych w większej liczbie instytucji i organów niż kiedykolwiek wcześniej. Ponadto EIOD zobaczył efekty swojej nowej polityki w obszarze egzekwowania przepisów: większość instytucji i organów UE czyni postępy w dostosowywaniu się do rozporządzenia o ochronie danych, podczas gdy inne powinny zwiększyć swoje wysiłki.

W dziedzinie konsultacji dotyczących nowych działań legislacyjnych EIOD wydał rekordową liczbę opinii na różne tematy. Najistotniejszy jest przegląd ram prawnych UE w zakresie ochrony danych, który pozostaje wysoko na liście priorytetów. Jednak wdrożenie programu sztokholmskiego w sprawie przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz agendy cyfrowej – jako kamieni węgielnych pod strategię „Europa 2020" – także miało wpływ na ochronę danych. Można to powiedzieć również o kwestiach dotyczących rynku wewnętrznego, zdrowia publicznego i ochrony konsumentów oraz egzekwowania przepisów w kontekście transgranicznym.

Jednocześnie EIOD pogłębił współpracę z innymi organami nadzorczymi oraz jeszcze bardziej zwiększył efektywność i skuteczność swojej organizacji.

[1] Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 z dnia 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych, Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

WYNIKI W 2011 R.

W 2010 r. określono następujące główne cele. Większość z tych celów zrealizowano w 2011 r. całkowicie lub częściowo. W niektórych przypadkach prace będą kontynuowane w 2012 r.

- Zwiększanie świadomości

EIOD poświęcił czas i zasoby na działania zwiększające świadomość dla instytucji i organów UE oraz dla inspektorów ochrony danych. Miały one postać tematycznych wytycznych, zwłaszcza w dziedzinach procedur przeciwdziałania nękaniu i oceny pracowników, oraz warsztatów dotyczących ochrony danych, przeznaczonych dla inspektorów ochrony danych lub administratorów danych.

- Rola kontroli wstępnych

W 2011 r. EIOD otrzymał 164 powiadomienia dotyczące kontroli wstępnej, co stanowi drugi najwyższy wynik w historii jego działalności. Wzrost ten spowodowany był głównie rozpoczęciem przeprowadzania wizyt w agencjach, kontrolami na miejscu i wydaniem tematycznych wytycznych. Powiadomienia otrzymane od nowo utworzonych agencji również przyczyniły się do tego wzrostu. EIOD nadal zwracał szczególną uwagę na wdrażanie zaleceń określonych w opiniach dotyczących kontroli wstępnych.

- Monitorowanie i sprawozdawczość

EIOD rozpoczął swoje trzecie badanie dotyczące monitorowania przestrzegania przepisów w zakresie ochrony danych (badanie w 2011 r.). Oprócz tego ogólnego działania przeprowadzono ukierunkowane działania monitorujące w przypadkach, w których w wyniku działań nadzorczych EIOD miał powód do obawy co do poziomu przestrzegania przepisów przez konkretne instytucje lub organy. Niektóre z nich realizowano korespondencyjnie, natomiast inne miały formę jednodniowej wizyty na miejscu mającej na celu rozwiązanie problemu stwierdzonych uchybień w zakresie przestrzegania przepisów.

- Kontrole

Kontrole są niezbędnym narzędziem umożliwiającym EIOD monitorowanie i zapewnianie stosowania rozporządzenia. W 2011 r. EIOD przeprowadził cztery kontrole i kontynuował działania następcze dotyczące zaleceń przedstawionych po uprzednio przeprowadzonych kontrolach. Przeprowadzono również kontrolę bezpieczeństwa wizowego systemu informacyjnego (VIS).

- Zakres konsultacji

EIOD ponownie poprawił swoje wyniki, wydając rekordową liczbę 24 opinii i 12 zestawów formalnych uwag. W wielu przypadkach Komisja konsultowała się z EIOD przed przyjęciem swoich wniosków, co doprowadziło do wydania 41 zestawów uwag nieformalnych. Wiele z tych opinii uwzględniono później w prezentacjach w Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) Parlamentu Europejskiego lub w odpowiednich grupach roboczych Rady. Wnioski, w odniesieniu do których wydano opinie, wybrano z systematycznego spisu stosownych tematów i priorytetów EIOD. Opinie, uwagi formalne i wspomniany spis są opublikowane na stronie internetowej EIOD.

- Przegląd ram prawnych w zakresie ochrony danych

EIOD wydał opinię na temat komunikatu Komisji w sprawie całościowego podejścia do kwestii ochrony danych osobowych, jak również przedstawił uwagi nieformalne na temat innych wniosków ustawodawczych. Uważnie obserwował proces legislacyjny i wnosił w niego wkład, jeżeli była taka konieczność lub potrzeba.

- Wdrażanie programu sztokholmskiego

EIOD uważnie śledził rozwój polityki dotyczącej programu sztokholmskiego. Wydał opinię w sprawie wniosku dotyczącego dyrektywy o wykorzystywaniu danych dotyczących przelotu pasażera (danych PNR) w celu egzekwowania prawa, a także formalne uwagi na temat wprowadzenia europejskiego programu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów (TFTP). Chociaż nie wydano żadnych wniosków ustawodawczych dotyczących inteligentnych granic, EIOD uwzględnił to zagadnienie w swojej opinii na temat komunikatu Komisji w sprawie migracji.

- Inicjatywy w dziedzinie technologii

EIOD wydał swoją pierwszą opinię na temat finansowanego przez UE projektu badawczego, który dotyczył wprowadzania danych biometrycznych z uwzględnieniem ochrony prywatności. W kontekście agendy cyfrowej EIOD wydał opinię na temat neutralności sieci.

- Inne inicjatywy

EIOD wydał szereg opinii i uwag na temat innych inicjatyw, które miały wpływ na ochronę danych osobowych, takich jak system wymiany informacji na rynku wewnętrznym i stosowanie urządzeń do prześwietlania osób w portach lotniczych.

- Współpraca z organami ochrony danych

EIOD czynnie uczestniczył w pracach grupy roboczej art. 29 ds. ochrony danych, szczególnie podgrup zajmujących się podstawowymi przepisami, granicami, podróżami i egzekwowaniem przepisów.

- Skoordynowany nadzór

EIOD zapewnił dobrze funkcjonujący sekretariat na potrzeby organów ochrony danych zaangażowanych w skoordynowany nadzór nad Eurodac i systemem informacji celnej (CIS). Jeżeli chodzi o wizowy system informacyjny, organy ochrony danych reprezentowane w grupie ds. koordynowania nadzoru przeprowadziły pierwszą wymianę poglądów w ramach jednego ze spotkań dotyczących koordynowania nadzoru nad systemem Eurodac, zwracając uwagę na konsekwencje tego systemu oraz podejście do nadzoru.

- Organizacja wewnętrzna

Po reorganizacji sekretariatu w 2010 r. instytucja postanowiła rozpocząć strategiczny przegląd wszystkich swoich działań w 2011 r. Przeglądem tym kieruje grupa zadaniowa ds. strategicznego przeglądu, w której skład wchodzą dyrektor i przedstawiciele wszystkich zespołów i dyscyplin. Pierwszy etap przeglądu zakończył się wewnętrznym spotkaniem instytucji w październiku 2011 r., co pozwoliło członkom i pracownikom na zastanowienie się nad ich zadaniami, wartościami i celami.

- Zarządzanie zasobami

We współpracy z Parlamentem EIOD przeprowadził wyczerpującą analizę rynku dostawców systemu zarządzania sprawami i wybrał wykonawcę oferującego najodpowiedniejszy produkt. Pod koniec 2011 r. podpisano umowę i rozpoczęły się prace nad tworzeniem systemu dostosowanego do indywidualnych potrzeb EIOD. W 2011 r. na podstawie umów o poziomie jakości usług kontynuowano prace związane z integracją EIOD z aplikacjami informatycznymi w dziedzinie zasobów ludzkich: z powodzeniem wprowadzono aplikację Syslog Formation, rozpoczęto prace nad Sysper II i osiągnięto porozumienie w sprawie wprowadzenia MIPS w 2012 r.

Najważniejsze liczby dotyczące działalności EIOD w 2011 r.

→ Przyjęto 71 opinii dotyczących kontroli wstępnych i 6 innych opinii

→ Otrzymano 107 skarg, w tym 26 dopuszczalnych
Główne rodzaje zarzucanych naruszeń: naruszenie poufności danych, gromadzenie nadmiernej ilości danych lub bezprawne wykorzystanie danych przez administratora

→ Przeprowadzono 34 konsultacje dotyczące środków administracyjnych.
Udzielano porad dotyczących licznych aspektów prawnych związanych z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy UE

→ Przeprowadzono 4 kontrole na miejscu

→ Opublikowano 2 wytyczne dotyczące procedur przeciwdziałania nękaniu i oceny pracowników

→ Wydano 24 opinie prawne na temat m.in. inicjatyw dotyczących przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, rozwoju technologicznego, współpracy międzynarodowej, przekazywania danych i rynku wewnętrznego.

→ Wydano 12 zestawów formalnych uwag dotyczących m.in. praw własności intelektualnej, ochrony lotnictwa cywilnego, polityki kryminalnej UE, systemu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów, efektywności energetycznej oraz programu „Prawa i obywatelstwo".

→ Wydano 41 zestawów nieformalnych uwag

→ Zatrudniono 14 nowych pracowników

NADZÓR I EGZEKWOWANIE PRZEPISÓW

Jednym z najważniejszych zadań EIOD jest niezależny nadzór nad przeprowadzanymi przez instytucje lub organy europejskie operacjami przetwarzania danych. Ramy prawne określone są w rozporządzeniu (WE) nr 45/2001 o ochronie danych, które ustanawia szereg obowiązków spoczywających na podmiotach przetwarzających dane oraz prawa podmiotów, których dane są przetwarzane.

Zakres zadań nadzorczych sięga od doradzania inspektorom ochrony danych i wspierania ich poprzez kontrolę wstępną ryzykownych operacji przetwarzania danych po przeprowadzanie dochodzeń, w tym kontroli na miejscu i rozpatrywania skarg. Doradztwo dla organów administracji UE może również przybrać formę konsultacji w zakresie środków administracyjnych lub publikacji tematycznych wytycznych.

Inspektorzy ochrony danych

Wszystkie instytucje i organy UE muszą mieć co najmniej jednego **inspektora ochrony danych**. W 2011 r. liczba inspektorów ochrony danych wyniosła 54. Stałe współdziałanie z nimi i ich siecią jest ważnym warunkiem efektywnego nadzoru. EIOD ściśle współpracował z „kwartetem" inspektorów ochrony danych, składającym się z czterech inspektorów (z Rady, Parlamentu Europejskiego, Komisji Europejskiej i Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności), którzy koordynują sieć inspektorów ochrony danych. Spotkania sieci inspektorów ochrony danych, w których uczestniczy EIOD, są okazją do przekazania aktualnych informacji na temat pracy EIOD, dokonania przeglądu wydarzeń w zakresie ochrony danych w UE i omówienia kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Kontrole wstępne

Rozporządzenie (WE) nr 45/2001 przewiduje, że wszelkie operacje przetwarzania mogące stworzyć konkretne zagrożenia dla praw i wolności podmiotów danych podlegają kontroli wstępnej ze strony EIOD. Podczas tej kontroli EIOD ustala, czy dana operacja jest zgodna z rozporządzeniem, czy też nie.

Kontrola wstępna ryzykownych operacji przetwarzania pozostawała ważnym aspektem nadzoru. W 2011 r. EIOD otrzymał 164 powiadomienia dotyczące kontroli wstępnej i przyjął 71 opinii dotyczących kontroli wstępnych w sprawie standardowych procedur administracyjnych, takich jak: ocena personelu, dochodzenia administracyjne, procedury dyscyplinarne i procedury przeciwdziałania nękaniu, jak również podstawowych obszarów działalności, takich jak system ochrony konsumenta, system zarządzania jakością i kontrole jakości *ex post* przeprowadzone w odniesieniu do OHIM i systemu elektronicznej wymiany informacji dotyczących zabezpieczenia społecznego w Komisji Europejskiej. Opinie te są publikowane na stronach internetowych EIOD, a wykonanie zaleceń jest systematycznie monitorowane.

Monitorowanie przestrzegania przepisów

Wdrażanie rozporządzenia przez instytucje i organy jest systematycznie monitorowane – regularnie badane są wskaźniki wykonania dla wszystkich instytucji i organów UE. EIOD rozpoczął swoje trzecie badanie dotyczące monitorowania przestrzegania przepisów w zakresie ochrony danych (badanie w 2011 r.). W rezultacie opracowano sprawozdanie, w którym zwrócono uwagę na postępy poczynione przez instytucje i organy przy wdrażaniu rozporządzenia, a także podkreślono niedociągnięcia w tej dziedzinie. Oprócz tego ogólnego działania przeprowadzono ukierunkowane działania monitorujące w przypadkach, w których w wyniku działań nadzorczych EIOD miał powód do obawy co do poziomu przestrzegania przepisów przez konkretne instytucje lub organy. Działania te odbyły się w postaci korespondencji z daną instytucją lub organem lub jednodniowej wizyty w przypadku Europejskiej Agencji Kolejowej, Wspólnotowego Urzędu Ochrony Odmian Roślin, Europejskiej Fundacji na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy oraz Agencji Europejskiego Globalnego Systemu Nawigacji Satelitarnej.

EIOD przeprowadził również kontrolę na miejscu w Europejskim Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (CEDEFOP), Europejskim Urzędzie ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i Europejskim Banku Centralnym (EBC), aby upewnić się w kwestii przestrzegania przepisów w konkretnych sprawach.

Skargi

Zgodnie z rozporządzeniem o ochronie danych EIOD w ramach swoich podstawowych obowiązków wysłuchuje skarg oraz je bada i przeprowadza dochodzenia zarówno z własnej inicjatywy, jak i na podstawie skarg.

W 2011 r. liczba **skarg** otrzymanych przez EIOD wzrosła do 107; 26 z nich uznano za dopuszczalne. Wiele niedopuszczalnych skarg dotyczyło zagadnień na poziomie krajowym, które nie wchodzą w zakres kompetencji EIOD. W 15 przypadkach rozpatrzonych w 2011 r. EIOD stwierdził, że nie zaszło naruszenie przepisów dotyczących ochrony danych lub że administrator danych podjął niezbędne środki dla zapewnienia zgodności z przepisami. W dwóch przypadkach stwierdzono natomiast nieprzestrzeganie przepisów dotyczących ochrony danych i wydano zalecenia administratorowi.

Konsultacje w sprawie środków administracyjnych

Przeprowadzono również dalsze prace w odpowiedzi na **konsultacje w sprawie środków administracyjnych** prowadzone przez instytucje i organy UE w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych. Poruszono różnorodne zagadnienia, w tym kwestię publikacji zdjęć pracowników w intranecie, kwestię administrowania, gdy telewizja przemysłowa jest wykorzystywana na terenie innej instytucji, a także przetwarzania poczty elektronicznej pracowników.

Wytyczne horyzontalne

EIOD przyjął również **wytyczne** dotyczące procedur przeciwdziałania nękaniu i oceny pracowników i skontrolował postępy poczynione przez instytucje i organy w odniesieniu do wytycznych w dziedzinie nadzoru wideo.

POLITYKA I KONSULTACJE

EIOD udziela instytucjom i organom Unii Europejskiej porad dotyczących kwestii ochrony danych w różnych dziedzinach polityki. Ta rola konsultacyjna ma zastosowanie do wniosków dotyczących nowych aktów prawnych oraz innych inicjatyw, które mogą mieć wpływ na ochronę danych osobowych w UE. Konsultacje mają zazwyczaj postać formalnej opinii, ale EIOD może również udzielać wskazówek w formie uwag lub dokumentów strategicznych. W zakres tych działań wchodzi również monitorowanie postępu technologicznego, który ma wpływ na ochronę danych.

Najważniejsze tendencje

Rok 2011 był bardzo pracowitym rokiem pod względem konsultacji – wydano w nim rekordową liczbę **24 opinii**, **12 uwag formalnych** i **41 uwag nieformalnych**. EIOD kontynuował wdrażanie proaktywnego podejścia do konsultacji w oparciu o regularnie aktualizowany spis wniosków ustawodawczych, które mają zostać przedłożone do konsultacji, oraz o gotowość do zgłaszania nieformalnych uwag na etapie przygotowywania wniosków ustawodawczych. Korzystając z tej gotowości do zgłaszania nieformalnych uwag, w 2011 r. służby Komisji niemal podwoiły liczbę nieformalnych konsultacji w porównaniu z 2010 r.

Na szczególną wzmiankę zasługują prace Komisji nad zmodernizowanymi ramami prawnymi w zakresie ochrony danych w Europie. EIOD uważnie obserwował proces przeglądu ustawodawczego i wnosił w niego wkład na różnych poziomach, w tym wydając w styczniu opinię na temat komunikatu Komisji w sprawie całościowego podejścia do kwestii ochrony danych osobowych w Europie i nieformalne uwagi na temat projektów wniosków ustawodawczych w grudniu.

Wydaje się, że istnieje powszechne zróżnicowanie dziedzin powiązanych z kwestiami ochrony danych: oprócz tradycyjnych priorytetów, takich jak przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości oraz międzynarodowe przekazywanie danych, pojawiają się nowe obszary, co można dostrzec w wielu opiniach przyjętych w odniesieniu do rynku wewnętrznego. W poniższych punktach przedstawiono wybór opinii przyjętych w poszczególnych dziedzinach.

Opinie EIOD i główne zagadnienia

W **przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości** EIOD wydał kilka bardzo ważnych opinii na temat takich kwestii, jak sprawozdanie z oceny dyrektywy w sprawie zatrzymywania danych 2006/24/WE oraz wniosek w sprawie przetwarzania europejskich danych dotyczących przelotu pasażera. Dane dotyczące przelotu pasażera były również przedmiotem dwóch opinii dotyczących umów w sprawie przekazywania takich danych odpowiednio do Australii i USA. EIOD wypowiedział się również na temat komunikatu Komisji w sprawie systemu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów, kwestionując jego konieczność.

Jeśli chodzi o **technologie informacyjne i agendę cyfrową**, EIOD opublikował nowatorską opinię na temat neutralności sieci, podkreślając wpływ niektórych praktyk monitorowania stosowanych przez dostawców usług internetowych. Wydał również pierwszą w historii opinię na temat finansowanego przez UE projektu badawczego, który dotyczył wprowadzenia danych biometrycznych z uwzględnieniem ochrony prywatności.

W dziedzinie **rynku wewnętrznego** EIOD wydał m.in. opinię na temat systemu wymiany informacji na rynku wewnętrznym (IMI), zalecając wyjaśnienie nowych funkcji, które mają zostać dodane w przyszłości. Inne ważne opinie wydano w odniesieniu do integralności i przejrzystości rynku energii, a także instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym, partnerów centralnych i repozytoriów transakcji. W tych przypadkach celem wniosków było przyznanie daleko idących uprawnień do przeprowadzania dochodzenia, które nie zostały wyraźnie ograniczone jako przypisane organom regulacyjnym, EIOD domagał się więc większej przejrzystości.

Wydano kilka opinii na temat **egzekwowania przepisów w kontekście transgranicznym**. EIOD wydał na przykład wytyczne w zakresie wniosków dotyczących dyrektywy w sprawie egzekwowania prawa własności intelektualnej, wzywając do ustanowienia jasnego okresu zatrzymywania danych oraz do wyjaśnienia podstawy prawnej dotyczącej powiązanej bazy danych. Jeśli chodzi o wniosek w sprawie europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym, EIOD podkreślił konieczność ograniczenia przetwarzanych danych osobowych do niezbędnego minimum.

W **dziedzinie zdrowia publicznego i ochrony konsumentów** EIOD wydał opinię w sprawie systemu współpracy w zakresie ochrony konsumenta (CPCS), zalecając ustawodawcy ponowne rozważenie okresów zatrzymywania danych i przeanalizowanie sposobów na zapewnienie uwzględnienia ochrony prywatności w fazie projektowania.

EIOD interweniował również w innych dziedzinach, takich jak rozporządzenie w sprawie reformy OLAF, rozporządzenie finansowe UE oraz stosowanie tachografów cyfrowych dla kierowców zawodowych.

Sprawy sądowe

W 2011 r. EIOD interweniował w pięciu przypadkach przed Sądem i Sądem do spraw Służby Publicznej.

Jeden z przypadków dotyczył domniemanego nielegalnego przekazania danych dotyczących zdrowia między służbami medycznymi Parlamentu i Komisji. Sąd do spraw Służby Publicznej zwrócił się do EIOD z prośbą o interwencję, występując z taką inicjatywą po raz pierwszy. W swoim wyroku Sąd do spraw Służby Publicznej zgodził się z tokiem rozumowania EIOD i przyznał skarżącej odszkodowanie finansowe.

Trzy inne przypadki dotyczyły dostępu do dokumentów instytucji UE i mogą być postrzegane jako kontynuacja orzeczenia w sprawie *Bavarian Lager*. We wszystkich trzech przypadkach EIOD opowiadał się za większą przejrzystością. W jednym przypadku Sąd zgodził się z tą argumentacją, w drugim przypadku podtrzymał decyzję Parlamentu o nieudzieleniu dostępu, a trzecia sprawa była w chwili powstania niniejszego tekstu w toku.

Ponadto EIOD interweniował w wytoczonym Austrii postępowaniu w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w kwestii niezależności organów ochrony danych. W ramach działania interwencyjnego twierdził, że przewidziana w prawie krajowym struktura organizacyjna biura austriackiego organu ochrony danych nie spełnia wymogu niezależności, o którym mowa w dyrektywie 95/46/WE. W chwili powstania niniejszego tekstu sprawa ta również była w toku.

WSPÓŁPRACA

EIOD współpracuje z innymi organami ochrony danych w celu wspierania jednolitej ochrony danych w całej Europie. Ta rola polegająca na współpracy obejmuje również współdziałanie z organami nadzorczymi ustanowionymi w ramach dawnego „trzeciego filaru" UE i w kontekście wielkoskalowych systemów informatycznych.

Podstawową platformą współpracy między organami ochrony danych w Europie jest **grupa robocza art. 29 ds. ochrony danych**. EIOD bierze udział w działaniach grupy roboczej, która odgrywa ważną rolę w jednolitym stosowaniu dyrektywy o ochronie danych.

EIOD i grupa robocza art. 29 z powodzeniem współpracują przy różnych tematach, szczególnie w kontekście podgrup zajmujących się podstawowymi przepisami oraz granicami, podróżami i egzekwowaniem przepisów. W tej pierwszej podgrupie EIOD był sprawozdawcą opinii w sprawie pojęcia „zgoda".

Oprócz współpracy z grupą roboczą art. 29 EIOD nadal ściśle współpracował z organami utworzonymi w celu sprawowania **wspólnego nadzoru nad wielkoskalowymi systemami informatycznymi UE**.

Ważnym elementem tych wspólnych działań jest system **Eurodac**. Grupa ds. koordynowania nadzoru nad systemem Eurodac, składająca się z krajowych organów ochrony danych i EIOD, spotkała się w Brukseli w czerwcu i październiku 2011 r. Grupa zakończyła skoordynowaną kontrolę kwestii wcześniejszego usunięcia danych, dalej rozwinęła wspólne ramy na potrzeby planowanego pełnego audytu bezpieczeństwa i zaplanowała kolejną skoordynowaną kontrolę, której wyniki zostaną przedstawione w 2012 r. Ponadto grupa nieformalnie omówiła kwestię skoordynowanego nadzoru nad wizowym systemem informacyjnym (VIS), który uruchomiono w październiku 2011 r.

Podobne warunki regulują nadzór nad **systemem informacji celnej** (CIS), w ramach którego EIOD zwołał w 2011 r. dwa posiedzenia grupy ds. koordynowania nadzoru nad CIS. Na spotkaniach tych zgromadzili się przedstawiciele krajowych organów ochrony danych, jak również przedstawiciele Wspólnego Celnego Organu Nadzorczego i sekretariatu EIOD. Podczas spotkania w czerwcu grupa przyjęła plan działania, w którym w skrócie przedstawiono jej działania planowane na lata 2011 i 2012, natomiast na spotkaniu grudniowym uzgodniła swoje dwie pierwsze skoordynowane kontrole. Wyniki tych kontroli zostaną przedstawione w 2012 r.

Zainteresowanie budziła nadal współpraca na innych **forach międzynarodowych**, zwłaszcza europejskie i międzynarodowe konferencje inspektorów ochrony danych i prywatności. W 2011 r. w Brukseli zorganizowano konferencję europejską, której gospodarzami byli grupa robocza art. 29 i EIOD. W Meksyku inspektorzy ochrony danych i prywatności z całego świata przyjęli deklarację wzywającą do efektywnej współpracy w świecie „dużych danych".

GŁÓWNE CELE NA ROK 2012

Na rok 2012 określono główne cele wymienione poniżej. Sprawozdania z osiągniętych wyników zostaną przedstawione w 2013 r.

Nadzór i egzekwowanie przepisów

Zgodnie z dokumentem programowym dotyczącym zgodności i egzekwowania przepisów przyjętym w grudniu 2010 r. EIOD ustalił następujące cele w zakresie nadzoru i egzekwowania przepisów.

- Zwiększanie świadomości

EIOD poświęci czas i zasoby na opracowanie wytycznych dla instytucji i agencji UE. Wytyczne są niezbędne do zapewnienia pomocy w osiągnięciu większej rozliczalności instytucji i agencji. Wytyczne te będą mieć formę dokumentów tematycznych dotyczących standardowych procedur administracyjnych i tematów horyzontalnych, takich jak e-monitoring, przekazywanie danych i praw osób, których dotyczą dane. Na wniosek określonej instytucji lub agencji lub z inicjatywy EIOD organizowane będą również szkolenia i warsztaty dla inspektorów ochrony danych i administratorów danych, gdy zostanie stwierdzona taka potrzeba. Strona internetowa EIOD zostanie rozwinięta w taki sposób, aby dostarczać inspektorom ochrony danych przydatnych informacji. Udostępniony zostanie również publiczny rejestr powiadomień dotyczących kontroli wstępnej oparty na wspólnej taksonomii.

- Kontrole wstępne

EIOD nadal otrzymuje powiadomienia *ex post* odnoszące się do standardowych procedur administracyjnych lub do już prowadzonych operacji przetwarzania danych. W 2012 r. zostaną podjęte działania mające na celu określenie odpowiednich procedur obsługiwania takich powiadomień i zagwarantowanie, że powiadomienia o kontroli *ex post* nie są dozwolone z wyjątkiem przypadków, w których występują wyjątkowe i uzasadnione okoliczności. Działania następcze związane z zaleceniami przedstawionymi w opiniach dotyczących kontroli wstępnych są kluczowym elementem strategii egzekwowania przepisów, jaką przyjął EIOD. EIOD nadal będzie zwracał szczególną uwagę na wdrażanie zaleceń z opinii dotyczących kontroli wstępnych i będzie odpowiednio monitorował ten proces.

- Badanie ogólne

W 2011 r. EIOD rozpoczął badanie ogólne, w ramach którego opracowano wskaźniki spełnienia przez instytucje i organy określonych obowiązków (np. wyznaczenia inspektora ochrony danych, przyjęcia przepisów wykonawczych, poziomu powiadomień na mocy art. 25, poziomu powiadomień na mocy art. 27). W sprawozdaniu wydanym przez EIOD zwrócono uwagę na postępy poczynione przez instytucje i organy przy wdrażaniu rozporządzenia, ale również podkreślono niedociągnięcia. Badanie w 2011 r. zostanie uzupełnione w 2012 r. specjalnym działaniem dotyczącym statusu inspektora ochrony danych. Ma to również na celu wsparcie funkcji inspektora ochrony danych zgodnie z zasadą odpowiedzialności. Ponadto w 2012 r. EIOD przeprowadzi badanie specjalnie dla Komisji, które będzie miało na celu zebranie informacji bezpośrednio od poszczególnych dyrekcji generalnych Komisji.

- Wizyty

Na podstawie wskaźników z badania w 2011 r. EIOD wybrał instytucje i agencje, w których odbędą się wizyty (6 planowanych wizyt). Wizyty te wynikają z widocznego braku zaangażowania lub komunikacji ze strony kadry kierowniczej lub z osiągania przez daną instytucję lub agencję wyników poniżej poziomu odniesienia dla grupy podobnych organów.

- Kontrole

Kontrole są podstawowym narzędziem, które umożliwia EIOD monitorowania i zapewnianie stosowania rozporządzenia: wzrost liczby kontroli ma zasadnicze znaczenie nie tylko jako narzędzie egzekwowania przepisów, ale również jako narzędzie służące zwiększaniu świadomości zagadnień dotyczących ochrony danych i EIOD. W 2012 r. liczba kontroli wzrośnie ze względu na wprowadzenie oprócz kontroli na pełną skalę również kontroli mniej skomplikowanych, a bardziej ukierunkowanych. Niektóre instytucje lub organy przetwarzają dane osobowe w ramach swojej podstawowej działalności, więc ochrona danych jest kluczowym elementem. Organy te zostaną określone i objęte ukierunkowanym monitorowaniem (dokumentów) lub kontrolami. W 2012 r. planowane są również ogólne kontrole w odniesieniu do wielkoskalowych systemów informatycznych. Systemy te wybiera się na podstawie obowiązków prawnych. Tematyczne kontrole będą podejmowane w dziedzinach, w których EIOD wydał wytyczne i chce sprawdzić stan faktyczny (np. w przypadku telewizji przemysłowej).

Polityka i konsultacje

Główne cele EIOD w odniesieniu do jego roli doradczej są określone w spisie i towarzyszącym mu dokumencie, które opublikowane są na stronie internetowej. Przed EIOD stoi

wyzwanie polegające na odgrywaniu jego stale rosnącej roli w procedurze ustawodawczej oraz zagwarantowaniu wnoszenia w tę procedurę wysokiej jakości i wysoko cenionego wkładu przy ograniczonych zasobach. W świetle tego EIOD zidentyfikował zagadnienia o znaczeniu strategicznym, które będą stanowić podstawy jego pracy w dziedzinie konsultacji na 2012 r., nie lekceważąc jednocześnie znaczenia innych procedur ustawodawczych związanych z ochroną danych.

- W kierunku nowych ram prawnych w zakresie ochrony danych

EIOD przyzna priorytetowe znaczenie pracy nad nowymi ramami prawnymi w zakresie ochrony danych w UE. Wyda opinię na temat wniosków ustawodawczych dotyczących tych ram i weźmie udział w debatach na kolejnych etapach procedury ustawodawczej, jeżeli zajdzie taka konieczność lub potrzeba.

- Rozwój technologiczny i agenda cyfrowa, prawa własności intelektualnej i internet

Rozwój technologiczny, szczególnie związany z internetem, oraz powiązane reakcje polityczne będą kolejnym obszarem zainteresowania EIOD w 2012 r. Zakres tematów rozciąga się od planów dotyczących ogólnoeuropejskich ram identyfikacji elektronicznej, uwierzytelniania i podpisu, kwestii monitorowania internetu (np. egzekwowanie praw własności intelektualnej, procedury usuwania treści) po usługi przetwarzania w chmurze i e-zdrowie. EIOD poprawi również swoją wiedzę techniczną i zaangażuje się w badania nad technologiami na rzecz ochrony prywatności.

- Dalszy rozwój przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości

Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości pozostanie jednym z kluczowych obszarów polityki, którym EIOD będzie się zajmować. Nadchodzące istotne wnioski dotyczą unijnego systemu śledzenia środków finansowych należących do terrorystów i inteligentnych granic. Ponadto EIOD nadal będzie śledził przegląd dyrektywy w sprawie zatrzymywania danych. Będzie także uważnie monitorował negocjacje z państwami trzecimi dotyczące porozumień w sprawie ochrony danych.

- Reforma sektora finansowego

EIOD nadal będzie śledził i analizował nowe wnioski w sprawie regulacji rynków i podmiotów finansowych oraz nadzoru nad nimi, o ile będą one miały wpływ na prawo do prywatności i ochronę danych.

- Inne inicjatywy

EIOD będzie również śledzić wnioski w innych obszarach polityki, które mają znaczący wpływ na ochronę danych. Dalej będzie istniała możliwość przeprowadzenia formalnych i nieformalnych konsultacji z EIOD w odniesieniu do wniosków wpływających na prawo do prywatności i ochronę danych.

Współpraca

EIOD nadal będzie spełniał swoje obowiązki w dziedzinie skoordynowanego nadzoru. Ponadto będzie kontaktować się z krajowymi organami ochrony danych, a także z organizacjami międzynarodowymi.

- Skoordynowany nadzór

EIOD będzie odgrywać rolę w skoordynowanym nadzorze nad systemem Eurodac, systemem informacji celnej (CIS) oraz wizowym systemem informacyjnym (VIS). Skoordynowany nadzór nad VIS, który wprowadzono w październiku 2011 r., nadal znajduje się w fazie początkowej. Po nieformalnych dyskusjach w ramach posiedzeń dotyczących skoordynowanego nadzoru nad Eurodac celem na 2012 r. jest stopniowe wprowadzanie nadzoru w tej dziedzinie. Po uruchomieniu SIS II system ten również zostanie objęty skoordynowanym nadzorem; planowo wejdzie on w życie w 2013 r., a przygotowania będą ściśle monitorowane. EIOD przeprowadzi również kontrole centralnych jednostek tych systemów, jeżeli będzie to konieczne lub prawnie wymagane.

- Współpraca z organami ochrony danych

Podobnie jak wcześniej, EIOD będzie aktywnie uczestniczył w działaniach i przyczyniał się do powodzenia działań grupy roboczej art. 29 ds. ochrony danych, zapewniając spójność i synergię stanowisk grupy roboczej i EIOD zgodnie z odpowiednimi priorytetami, jak również utrzymując konstruktywne stosunki z krajowymi organami ochrony danych. Jako sprawozdawca zajmujący się pewnymi określonymi dokumentacjami EIOD będzie kierował procesem przyjmowania opinii grupy roboczej art. 29 i przygotowaniami do tego procesu.

- Ochrona danych w organizacjach międzynarodowych

Organizacje międzynarodowe zazwyczaj nie podlegają przepisom w zakresie ochrony danych w swoich krajach gospodarzach, jednak nie wszystkie z nich posiadają odpowiednie zasady dotyczące ochrony danych. EIOD dotrze do organizacji międzynarodowych poprzez organizowanie warsztatów, których celem będzie zwiększanie świadomości i rozpowszechnianie dobrych praktyk.

Inne dziedziny

- Informacja i komunikacja

Działania informacyjne, komunikacyjne i prasowe nadal będą rozwijane i udoskonalane, przy czym szczególny nacisk zostanie położony na zwiększanie świadomości, publikacje i informacje dostępne w internecie. Po konsultacji z najważniejszymi zainteresowanymi stronami EIOD rozpocznie również realizację przeglądu swojej strategii informacyjnej i komunikacyjnej. Planowana jest reorganizacja niektórych ważnych części strony internetowej EIOD, aby poprawić przyjazny dla użytkownika charakter tej strony oraz ułatwić wyszukiwanie i nawigację wśród dostępnych informacji.

- Organizacja wewnętrzna

W 2012 r. kontynuowany będzie strategiczny przegląd EIOD, który obejmie zewnętrzne konsultacje z zainteresowanymi stronami w formie badań internetowych, wywiadów, grup dyskusyjnych i warsztatów. Pierwsze wyniki przeglądu rozpoczętego w 2011 r. doprowadziły do podjęcia decyzji o opracowaniu bardziej strategicznego podejścia do działań w zakresie nadzoru i konsultacji oraz o utworzeniu nowego sektora polityki IT w 2012 r. Po zakończeniu przeglądu i analizie wyników EIOD zakończy swoją strategię śródokresową i opracuje narzędzia do pomiaru kluczowych wskaźników skuteczności działania, które są niezbędne do oceny najważniejszych elementów tej strategii.

- Zarządzanie zasobami

W 2012 r. kontynuowane będą prace nad opracowaniem indywidualnego systemu zarządzania sprawami w EIOD. Na podstawie umów o jakości usług dalej rozwijane będą również aplikacje informatyczne w dziedzinie zasobów ludzkich, szczególnie przy wdrożeniu systemu Sysper II, co zakończy się w 2012 r., oraz przy wprowadzeniu MIPS.

Europejski Inspektor Ochrony Danych

Sprawozdanie roczne 2011 — Streszczenie

Luksemburg: Urząd Publikacji Unii Europejskiej

2011 — 12 str. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95076-53-2
doi:10.2804/42538

JAK OTRZYMAĆ PUBLIKACJE UE

Publikacje bezpłatne:

- w EU Bookshop (http://bookshop.europa.eu)
- w przedstawicielstwach i delegaturach Unii Europejskiej (dane kontaktowe można uzyskać pod adresem http://ec.europa.eu lub wysyłając faks pod numer +352 2929-42758)

Publikacje płatne:

- w EU Bookshop (http://bookshop.europa.eu)

Płatne subskrypcje (np. *Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej*, zbiory orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej):

- u dystrybutorów Urzędu Publikacji Unii Europejskiej (http://publications.europa.eu/others/agents/index_pl.htm)

QT-AB-12-001-PL-N

Europejski Inspektor
ochrony danych

EIOD – Europejski Inspektor Ochrony Danych

www.edps.europa.eu

Urząd Publikacji

ISBN 978-92-95076-53-2